

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ – ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ

ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2020-2022

**Ενέργειες βελτίωσης των συνθηκών
παραγωγής και εμπορίας των
μελισσοκομικών προϊόντων**

**ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022**

Α/Α	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΕΛΙΔΑ
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2	ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ	3
3	ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	4
4	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	5
5	ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	5
6	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	6
7	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	6
8	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	7
9	ΜΕΤΡΟ Α: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΩΝ	9
9.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
9.2	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	9
9.3	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ	10
9.4	ΣΥΜΑΝΣΗ ΚΥΨΕΛΩΝ	10
9.5	ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	11
9.6	ΔΡΑΣΗ Α2: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ	12
9.7	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΡΑΣΗΣ Α2	13
10	ΜΕΤΡΟ Β: ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΑΡΡΟΑΣ	23
10.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	23
10.2	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	23
10.3	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ	24
10.4	ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	25
11	ΜΕΤΡΟ Γ: ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΜΕΛΙΣ- ΣΟΚΟΜΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	26
11.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	26
11.2	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	26
11.3	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ	26
11.4	ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	27
12	ΜΕΤΡΟ Δ: ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΑΞΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΤΟΥΣ	28
12.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	28
12.2	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	29
12.3	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ	29
12.4	ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	30
13	ΜΕΤΡΟ Ε: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΣΤΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	31

13.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	31
13.2	ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	32
13.3	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ Ε	32
14	ΜΕΤΡΟ ΣΤ: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ	32
14.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	32
14.2	ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	32
14.3	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ ΣΤ	32
15	ΔΙΑΘΕΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	33
16	ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	33
17	ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	33
18	ΕΠΙΤΟΠΙΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΙΤΗΤΩΝ	34
19	ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΑ ΠΟΣΑ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ	35
20	ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΠΟΙΝΩΝ ΛΟΓΩ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ Ή ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΩΝ	36
21	ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ	37
22	ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ – ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	37
23	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	38
24	ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΚΟΑΠ www.capo.gov.cy	39
25	ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ, ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) ΑΡΙΘ. 1306/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 17 ^{ΗΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013 (ΤΙΤΛΟΣ V, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ)	39

ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2020-2022

Η αρμόδια αρχή σας πληροφορεί ότι για την καταβολή οποιασδήποτε οικονομικής ενίσχυσης στα πλαίσια του Μελισσοκομικού Προγράμματος θα πρέπει πρώτα να έχει ψηφιστεί ο κρατικός προϋπολογισμός από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και να ακολουθήσει η αντίστοιχη προκήρυξη του Προγράμματος.

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έκδοση του παρόντος Εγχειριδίου Εφαρμογής – Ενημέρωση Αιτητών γίνεται με βάση τον περί Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμο 64(Ι) του 2003 και έχει σκοπό την ενημέρωση των αιτητών για τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσουν για να ενταχθούν στο Μελισσοκομικό Πρόγραμμα.

Στο πιο κάτω κείμενο αρμόδια αρχή σημαίνει ΚΟΑΠ ή Τμήμα Γεωργίας, ανάλογα με την περίπτωση.

2 ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Νομική βάση του Μελισσοκομικού Προγράμματος (ΜΠ) 2020 - 2022 αποτελούν οι πιο κάτω κανονισμοί:

- Ο Περί Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος του 2020 (Ν. 214(Ι)/2020)
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου.
- Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1366 Επιτροπής της 11ης Μαΐου 2015, για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις ενισχύσεις στον τομέα της μελισσοκομίας.
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1368 της Επιτροπής της 6ης Αυγούστου 2015 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και

του Συμβουλίου όσον αφορά τις ενισχύσεις στον τομέα της μελισσοκομίας.

- Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2019/974 της Επιτροπής της 12ης Ιουνίου 2019, κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2019) 4177, σχετικά με την έγκριση των εθνικών προγραμμάτων για τη βελτίωση της παραγωγής και εμπορίας μελισσοκομικών προϊόντων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με εφαρμογή από την 1^η Αυγούστου 2019.
- Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/974 της Επιτροπής της 9ης Ιουνίου 2021 σχετικά με την έγκριση των τροποποιημένων εθνικών προγραμμάτων για τη βελτίωση της παραγωγής και εμπορίας μελισσοκομικών προϊόντων που υποβάλλουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Το Μελισσοκομικό Πρόγραμμα 2020-2022 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με βάση τις Αποφάσεις με αρ. 87.159, ημερομηνίας 27.03.2019, και 91.011, ημερομηνίας 23.03.2021

Σημειώνεται ότι όλες οι νομοθεσίες, κανονισμοί και αποφάσεις ισχύουν και εφαρμόζονται με τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους.

3 ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το ΜΠ αναμένεται να συμβάλει αποφασιστικά στη βελτίωση των γενικών συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων μελισσοκομίας, ενθαρρύνοντας Δράσεις για τα ακόλουθα μέτρα:

- (α) τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων.
- (β) καταπολέμηση των εισβολών στις κυψέλες και των ασθενειών, ιδιαίτερα της βαρρόας.
- (γ) εξορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης.
- (δ) μέτρα στήριξης των εργαστηρίων ανάλυσης προϊόντων μελισσοκομίας με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους.

(ε) μέτρα στήριξης για την ανασύσταση του ενωσιακού μελισσοκομικού κεφαλαίου.

(στ) συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων.

(ζ) παρακολούθηση της αγοράς.

(η) βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων με σκοπό την καλύτερη αξιοποίηση των προϊόντων στην αγορά.

4 ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η περίοδος εφαρμογής του Μελισσοκομικού Προγράμματος είναι τριετής και καλύπτει τα «μελισσοκομικά έτη» 2020, 2021 και 2022.

Για τους σκοπούς των μελισσοκομικών προγραμμάτων, ως «**μελισσοκομικό έτος**» νοείται η περίοδος 12 διαδοχικών μηνών από την 1^η Αυγούστου έως την 31^η Ιουλίου.

Συνεπώς, οι ενέργειες που προβλέπονται για κάθε έτος της τριετούς περιόδου αρχίζουν από την 1^η Αυγούστου και πρέπει να έχουν εκτελεστεί πλήρως μέχρι την 31^η Ιουλίου του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται.

Το ΜΠ θα εφαρμοστεί σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το κράτος.

5 ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) είναι ο διαπιστευμένος Οργανισμός Πληρωμών της Κύπρου και έχει την ευθύνη της εφαρμογής του ΜΠ. Είναι επίσης υπεύθυνος για την πληρωμή των χρηματοδοτικών ενισχύσεων και δύναται να διενεργεί ελέγχους για την πιστή εφαρμογή των Μέτρων. Η τελική έγκριση, η καταβολή και η λογιστική καταχώρηση της πληρωμής γίνονται από τον ΚΟΑΠ.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) δυνάμει της εξουσίας που του παρέχει ο Ν. 64(Ι) /2003 έχει αναθέσει την εφαρμογή του ΜΠ στο Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, βάσει της Συμφωνίας Αναδοχής που υπογράφηκε ανάμεσα στη Διευθύντρια του Τμήματος Γεωργίας και του Επίτροπου του ΚΟΑΠ.

6 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Στο ΜΠ 2020-2022 περιλαμβάνονται τα ακόλουθα Μέτρα:

Μέτρο (α)	Τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων.
Μέτρο (β)	Καταπολέμηση των εισβολών στις κυψέλες και των ασθενειών, ιδιαίτερα της Βαρρόας.
Μέτρο (γ)	Εξορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης.
Μέτρο (δ)	Μέτρα στήριξης των εργαστηρίων ανάλυσης προϊόντων μελισσοκομίας με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους.
Μέτρο (ε)	Μέτρα στήριξης για την ανασύσταση του ενωσιακού μελισσοκομικού κεφαλαίου.
Μέτρο (στ)	Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων.
Μέτρο (ζ)	Παρακολούθηση της αγοράς.
Μέτρο (η)	Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων με σκοπό την καλύτερη αξιοποίηση των προϊόντων στην αγορά.

7 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το σύνολο των Δράσεων που περιλαμβάνονται στα πιο πάνω Μέτρα και κατ' επέκταση στο ΜΠ και οι αντίστοιχοι κωδικοί τους καταγράφονται πιο κάτω:

Δράση Α1α: Μαθήματα Κατάρτισης Μελισσοκόμων

Δράση Α1β: Εξοπλισμός και Αναλώσιμα που αφορούν την Εκπαίδευση

Δράση Α1γ: Τεχνική Στήριξη του Προγράμματος

Δράση Α2: Λειτουργία Κέντρου Μελισσοκομίας

Δράση Β1: Ορθολογική χρήση αδειοδοτημένων φαρμάκων για

- Δράση Β2:** αντιμετώπιση της βαρρόας
 Προσαρμογή βάσεων με σίτα ή σωλήνες για αντιμετώπιση της βαρρόας
- Δράση Γ:** Αντικατάσταση παλαιών ή φθαρμένων κυψελών
- Δράση Δ1:** Εργαστηριακές Αναλύσεις Δειγμάτων Μελιού και Κεριού
- Δράση Δ2:** Εργαστηριακές Αναλύσεις Μελισσοκομικών Προϊόντων
- Δράση Ε:** Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας
- Δράση ΣΤ:** Βελτίωση της Ποιότητας των Προϊόντων Κυψέλης.

8 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται σε ποσοστό 50% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και ποσοστό 50% από Εθνικούς Πόρους και προνοούσε αρχικά συνολικές δαπάνες (επιδοτήσεις) ύψους €600.000 για την τριετία 2020-2022. Στην συνέχεια με την Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/974 της Επιτροπής της 9ης Ιουνίου 2021 με την οποία εγκρίνονται τα τροποποιημένα εθνικά προγράμματα για την παραγωγή και εμπορία προϊόντων μελισσοκομίας, για τα μελισσοκομικά έτη 2021 και 2022 οι συνολικές δαπάνες αυξήθηκαν σε €878.612 για την τριετία.

Ο καταμερισμός του αναθεωρημένου προϋπολογισμού του ΜΠ ανά έτος και για όλη την τριετία παρουσιάζεται στον Πίνακα 1:

Πίνακας 1: Προϋπολογιζόμενες δαπάνες ανά μελισσοκομικό έτος για την περίοδο εφαρμογής του Μελισσοκομικού Προγράμματος (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου αριθμός 91011, ημερομηνίας 23/03/2021 για την αύξηση του ποσού το 2021 και 2022)			
Έτος	Κοινοτική Δαπάνη (Συμμετοχή 50%)	Εθνική Δαπάνη (Συμμετοχή 50%)	Συνολική Δαπάνη (100 %)
2020	€ 100.000	€ 100.000	€ 200.000
2021	€ 169.653	€ 169.653	€ 339.306
2022	€ 169.653	€ 169.653	€ 339.306
Σύνολο	€ 439.306	€ 439.306	€ 878.612

Στον Πίνακα 2 παρουσιάζονται οι ετήσιες δαπάνες ανά Μέτρο, όπως αυτές έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

Πίνακας 2: Κατανομή των προβλεπόμενων ετήσιων δαπανών στα Μέτρα που περιλαμβάνονται στο Μελισσοκομικό Πρόγραμμα (μετά την έγκριση των αναθεωρημένων προγραμμάτων για το 2021 και 2022).		
Περιγραφή Μέτρων	Συμμετοχή ΕΕ 50%	Συνολική Δαπάνη
Μέτρο Α :Τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων.	€23.000	€46.000
Μέτρο Β: Καταπολέμηση των εισβολών στις κυψέλες και των ασθενειών, ιδιαίτερα της Βαρρόας.	€76.153	€152.306
Μέτρο Γ: Εξορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης και ανασύσταση του ενωσιακού μελισσοκομικού κεφαλαίου.	€55.000	€110.000
Μέτρο Δ: Μέτρα στήριξης των εργαστηρίων ανάλυσης προϊόντων μελισσοκομίας με στόχο τη διευκόλυνση των μελισσοκόμων στην εμπορία και αναβάθμιση της αξίας των προϊόντων τους.	€4.000	€8.000
Μέτρο Ε: Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων	€5.000	€10.000
Μέτρο ΣΤ: Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων με σκοπό την καλύτερη αξιοποίηση των προϊόντων στην αγορά.	€6.500	€13.000
Σύνολο Προγράμματος 2021	€ 169.653	€ 339.306
Σύνολο Προγράμματος 2022	€ 169.653	€ 339.306

Σημειώσεις – Διευκρινίσεις:

- Τα συνολικά ποσά τα οποία αναφέρονται στους Πίνακες 1 και 2 πιο πάνω είναι ενδεικτικά και θα οριστικοποιούνται κατά την κατάρτιση του ετήσιου κρατικού προϋπολογισμού και τη ψήφιση του από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.
- Σε περίπτωση που τροποποιηθεί ο εγκριμένος προϋπολογισμός του προγράμματος η ΑΕΑ είναι υπεύθυνη να καθορίζει την κατανομή των επιπρόσθετων κονδυλίων στις Δράσεις που η ίδια θεωρεί σκόπιμο. Σχετική είναι η Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/974 της Επιτροπής της 9ης Ιουνίου 2021 με την οποία εγκρίνονται τα τροποποιημένα εθνικά προγράμματα για την παραγωγή και εμπορία προϊόντων μελισσοκομίας, για τα μελισσοκομικά έτη 2021 και 2022. Μετά από διαβούλευση με τους φορείς των μελισσοκόμων συμφωνήθηκε όπως το επιπρόσθετο κονδύλι να κατανεμηθεί στις Δράσεις Β και Γ.

- Τα εθνικά προγράμματα μελισσοκομίας που καταρτίστηκαν για την περίοδο από την 1^η Αυγούστου 2019 έως την 31^η Ιουλίου 2022 παρατάθηκαν έως την 31^η Δεκεμβρίου 2022, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, της παραγράφου 1, του άρθρου 55, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Για την περίοδο επέκτασης πέραν του μελισσοκομικού έτους δηλαδή από 1^η Αυγούστου 2022 έως την 31^η Δεκεμβρίου 2022 η ΑΕΑ θα καθορίσει σε μεταγενέστερο στάδιο τον τρόπο καταβολής της ενίσχυσης για τις επιλέξιμες δράσεις. Οι πληρωμές της περιόδου επέκτασης θα πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι τις 15 Οκτωβρίου 2023, σύμφωνα με το άρθρο 7, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/1368.
- Κατά την ετοιμασία και συγγραφή όλων των Προγραμμάτων/Σχεδίων/Μέτρων από την Αρμόδια Εθνική Αρχή, λαμβάνονται όλες οι σχετικές ενέργειες, για αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης και αλληλοεπικάλυψης μεταξύ των δράσεων που εφαρμόζονται.
- Τα ανώτατα ποσά που αναφέρονται στην κάθε Δράση/Μέτρο του Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020 – 2022, δεν είναι οριστικά, αλλά μπορούν να αυξομειωθούν με μεταφορά ποσών μεταξύ των Δράσεων/Μέτρων. Αυτό μπορεί να εφαρμοστεί στο κάθε έτος εφαρμογής του Μελισσοκομικού Προγράμματος ξεχωριστά, υπό την προϋπόθεση ότι δεν σημειώνεται υπέρβαση του συνολικού ανώτατου ορίου των ετήσιων προβλεπόμενων δαπανών και ότι η συνεισφορά της Ένωσης στη χρηματοδότηση των προγραμμάτων παραμένει ίση προς το 50 % των δαπανών που βαρύνουν τα κράτη μέλη.
- Για τη **Δράση A2 ισχύει το ανώτατο ποσό των €38.000** για κάθε μελισσοκομικό έτος. Νοείται ότι το όποιο υπόλοιπο ποσό της Δράσης A2 μπορεί να μεταφερθεί σε άλλη Δράση.

Ο Φ.Π.Α. δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη σε καμία Δράση.

9 ΜΕΤΡΟ Α: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΠΡΟΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΩΝ

9.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Δράση αυτή αφορά την εκπαίδευση και πληροφόρηση των μελισσοκόμων, σε θέματα σχετικά με την ορθή διαχείριση των μελισσιών, την ορθή εκμετάλλευση του μελισσοκομείου, την ορθή χρήση των εγκεκριμένων μελισσοφαρμάκων, την ορθή επεξεργασία, διαχείριση και εμπορία των μελισσοκομικών προϊόντων και γενικότερα την ορθή μελισσοκομική πρακτική.

9.2 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι επιμέρους δράσεις όσον αφορά την Πληροφόρηση – Τεχνική Βοήθεια είναι οι εξής:

Δράση Α1α. Συμμετοχή μελισσοκόμων σε μαθήματα κατάρτισης και διάδοσης των γνώσεων:

Στόχος η εκπαίδευση – επιμόρφωση και συνεχής ενημέρωση των μελισσοκόμων όσον αφορά την εφαρμογή της ορθής μελισσοκομικής πρακτικής, την ενημέρωσή τους σε τρέχοντα μελισσοκομικά θέματα και την ενθάρρυνση της εμπορίας των προϊόντων κυψέλης. Κάθε έτος δύναται να πραγματοποιούνται μέχρι δύο τριήμερες εκπαιδύσεις ανάλογα με το ενδιαφέρον. Στους εκπαιδευομένους θα παρέχεται ενίσχυση ως αντιστάθμισμα των εξόδων μετακίνησης τους στους χώρους εκπαίδευσης.

Δράση Α1β: Εξοπλισμός και αναλώσιμα που αφορούν την εκπαίδευση:

Η Δράση περιλαμβάνει τις δαπάνες διεξαγωγής των εκπαιδύσεων. Καλύπτονται δαπάνες που σχετίζονται με τη διοργάνωση των μαθημάτων, όπως η αγορά εξοπλισμού, η φιλοξενία κ.ά.

Δράση Α1γ: Τεχνική στήριξη του προγράμματος:

Η Δράση αυτή αφορά την παροχή τεχνικής βοήθειας (αγορά υπηρεσιών) από εκπαιδευτικούς/ερευνητικούς οργανισμούς, ιδιώτες εκπαιδευτές / εμπειρογνώμονες για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Δράση Α2: Λειτουργία Κέντρου Μελισσοκομίας: Καλύπτονται δαπάνες όπως είναι καταγεγραμμένες αναλυτικά στον πίνακα 3.

9.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ

Για τη **Δράση Α1α: Συμμετοχή Μελισσοκόμων σε Μαθήματα κατάρτισης και διάδοσης των γνώσεων που αφορούν την εφαρμογή της ορθής μελισσοκομικής πρακτικής**, δικαιούχοι είναι όσοι ασχολούνται με τη μελισσοκομία και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας. Επίσης οι αιτητές πρέπει να:

- κατέχουν τουλάχιστον 1 (ένα) μελισσοσμήνος κατά την τελευταία αναθεώρηση του Μητρώου Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας
- είναι ηλικίας άνω των 18 ετών.

9.4 ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΥΨΕΛΩΝ

Για εύκολη αναγνώριση και ταυτοποίηση, η σήμανση των κυψελών πρέπει να γίνεται ως ακολούθως:

Επαρχία - Αριθμός Μητρώου Μελισσοκόμου - Αύξων αριθμός κυψέλης

Επαρχία: Λ   για Λευκωσία
              ΛΑ   για Λάρνακα
              ΛΕ   για Λεμεσό
              Π   για Πάφο
              Α   για Αμμόχωστο

Παράδειγμα: 50^η κυψέλη κάποιου μελισσοκόμου, που έχει το μελισσοκομείο του στη Λευκωσία κι έχει αριθμό Μητρώου Μελισσοκόμου (που τηρεί το Τμήμα Γεωργίας) 514:   **Λ-514-50**

Για τις **Δράσεις Α1β: Εξοπλισμός και Αναλώσιμα που αφορούν την Εκπαίδευση** και **Α1γ: Τεχνική Στήριξη του Προγράμματος**, δικαιούχος είναι το Τμήμα Γεωργίας, το οποίο αναλαμβάνει τον προγραμματισμό και διοργάνωση των εκπαιδεύσεων.

Για τη **Δράση Α2: Λειτουργία Κέντρου Μελισσοκομίας** δικαιούχος Φορέας για να λειτουργήσει το Κέντρο Μελισσοκομίας είναι οποιοδήποτε οργανωμένο σύνολο μελισσοκόμων, το οποίο έχει νομική

οντότητα και ασχολείται αποκλειστικά με την προαγωγή και τα συμφέροντα της μελισσοκομίας. Ο Φορέας υποβάλλει αίτηση προσκομίζοντας όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά μετά την προκήρυξη της δράσης. Η αίτηση του Φορέα αξιολογείται από το Τμήμα Γεωργίας ως αρμόδια αρχή. Το Κέντρο Μελισσοκομίας θα λειτουργεί από το Φορέα που θα πετύχει την υψηλότερη βαθμολογία, σύμφωνα με καταγεγραμμένη διαδικασία .

9.5 ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Για το Μέτρο Α έχει καθοριστεί ως ανώτατο συνολικό ύψος επιδότησης το ποσό των €46.000. Η Ε.Ε. συμμετέχει στη χρηματοδότηση του Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020 – 2022 μέχρι του ποσοστού 50% της ετήσιας δημόσιας δαπάνης. Δηλαδή για το Μέτρο Α η ετήσια δαπάνη της Ε.Ε. είναι €23.000.

Για τη Δράση Α1α θα παρέχεται ημερήσια ενίσχυση €10,00 σε κάθε δικαιούχο, δηλαδή για κάθε τριήμερη εκπαίδευση ένας αιτητής θα δικαιούται €30,00 ως αντιστάθμισμα των εξόδων μεταφοράς του στο χώρο εκπαίδευσης. Σημειώνεται ότι ένας μελισσοκόμος για να είναι δικαιούχος της ενίσχυσης, πέραν των άλλων κριτηρίων, θα πρέπει να έχει παρακολουθήσει και τις τρεις ημέρες της εκπαίδευσης.

Οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να υποβάλουν αίτηση, δηλώνοντας την επιθυμία τους να συμμετάσχουν σε μία από τις τριήμερες εκπαιδεύσεις επιλέγοντας την ημερομηνία της προγραμματισθείσας εκπαίδευσης την οποία επιθυμούν να παρακολουθήσουν.

Σε περίπτωση αυξημένου ενδιαφέροντος, καθορίζεται ως επιπρόσθετο κριτήριο επιλογής για τις εκπαιδεύσεις ο αριθμός των μελισσοσμηνών που κατέχει ο κάθε μελισσοκόμος, σύμφωνα με την πρόσφατη επίσημη αναθεώρηση του Μητρώου Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας.

Μετά την ολοκλήρωση της έγκρισης τους οι ενδιαφερόμενοι θα ενημερώνονται γραπτώς. Κατά τη διάρκεια των εκπαιδεύσεων θα λαμβάνονται παρουσίες από τον συντονιστή/υπεύθυνο των εκπαιδεύσεων σε ειδικό έντυπο παρουσιών, το οποίο και θα υπογράφεται.

Για τη Δράση Α1β το ανώτατο συνολικό ετήσιο ύψος επιδότησης καθορίζεται σε €1.000 και για τη Δράση Α1γ σε €4.000. Η ενίσχυση θα καλύπτει το 100%.

Εφαρμόζεται διαδικασία δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική Εθνική Νομοθεσία, ούτως ώστε να καθοριστούν οι ανάδοχοι για ανάγκες σε προμήθειες και υπηρεσίες που αφορούν τις εκπαιδεύσεις. Ο διοργανωτής των εκπαιδεύσεων, δηλαδή το Τμήμα Γεωργίας, στη συνέχεια υποβάλλει την αίτησή του για ενίσχυση.

9.6 ΔΡΑΣΗ Α2: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ

Η συγκεκριμένη Δράση αποσκοπεί στη λειτουργία Κέντρου Μελισσοκομίας από τις Ενώσεις Μελισσοκόμων. Το Κέντρο Μελισσοκομίας, μέσω του Αναδόχου του, αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει μια σειρά ενεργειών, οι οποίες θα αποσκοπούν στην τεχνική υποστήριξη, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και διάχυση γνώσεων και πληροφοριών προς τον μελισσοκομικό κόσμο και ενδεχομένως προς το ευρύτερο κοινό. Επιπρόσθετα, το Κέντρο Μελισσοκομίας αναμένεται να ενεργήσει ως συνδεδετικός κρίκος μεταξύ μελισσοκόμων και αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών για την ενδυνάμωση της επικοινωνίας και τη διάχυση γνώσεων και εξελίξεων που αφορούν τον μελισσοκομικό τομέα.

Το Κέντρο Μελισσοκομίας δύναται να αναλάβει τις ακόλουθες ενέργειες:

- (1) την παροχή συμβουλών και τεχνικής – πρακτικής υποστήριξης στους μελισσοκόμους και σε οργανωμένα σύνολα μελισσοκόμων, τόσο εξ' αποστάσεως (π.χ. τηλεφωνικώς) όσο και επιτόπου.
- (2) την ενημέρωση των μελισσοκόμων και των οργανωμένων συνόλων μελισσοκόμων για τα ισχύοντα προγράμματα στον τομέα της μελισσοκομίας.
- (3) τη διάχυση γνώσεων και πληροφοριών προς τους μελισσοκόμους και οργανωμένα σύνολα μελισσοκόμων σε θέματα μελισσοκομίας που απορρέουν από δραστηριότητες των κρατικών υπηρεσιών.
- (4) την οργάνωση και πραγματοποίηση διαφωτιστικών διαλέξεων και ενημερωτικών ημερίδων σε θέματα μελισσοκομίας, μετά από σχετική έγκριση της αρμόδιας αρχής.

- (5) την υποβοήθηση των μελισσοκόμων στη συμπλήρωση αιτήσεων για συμμετοχή στο Μελισσοκομικό Πρόγραμμα 2020-2022 καθώς και σε άλλα κρατικά προγράμματα και σχέδια.
- (6) τη διεκπεραίωση ή υποβοήθηση στις δειγματοληψίες, αποστολή δειγμάτων προς εξέταση/ανάλυση, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες.
- (7) την αποστολή οιωνδήποτε στοιχείων στην αρμόδια αρχή κατόπιν αιτήματος αυτής.
- (8) τη διατήρηση αρχείου με όλη τη σχετική αλληλογραφία που αφορά το Κέντρο Μελισσοκομίας.
- (9) τη συνεργασία με τις αρμόδιες Κρατικές Υπηρεσίες.
- (10) την παρακολούθηση της αγοράς.

Θα καλύπτεται μέρος ή το σύνολο των δαπανών για διεκπεραίωση των πιο πάνω δράσεων. Δύναται ο καθορισμός ανώτατης οροφής για τη συνολική επιδότηση και μέρος των επιδοτούμενων δαπανών.

9.7 ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΔΡΑΣΗΣ Α2

Για τις ανάγκες διεκπεραίωσης των ενεργειών που προνοούνται από τη Δράση του Κέντρου Μελισσοκομίας, οι πιο κάτω δαπάνες δύναται να επιδοτούνται: Το συνολικό επιδοτούμενο ποσό όλων των επιλέξιμων δαπανών για τη Δράση Α2 «Λειτουργία Κέντρου Μελισσοκομίας» **δεν μπορεί να ξεπεράσει τις €38.000.**

Οι επιλέξιμες ενέργειες περιγράφονται πιο κάτω, ενώ περισσότερες διευκρινίσεις για το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης για κάθε ενέργεια και των επιδοτούμενων δαπανών για κάθε μελισσοκομικό έτος παρουσιάζονται στον Πίνακα 3. Οι υπηρεσίες που παρέχονται μέσω της δράσης του Κέντρου Μελισσοκομίας, δεν πρέπει να επιβαρύνουν τους μελισσοκόμους, εκτός εάν προνοείται διαφορετικά στο παρόν κείμενο.

(1) Επισκέψεις σε μελισσοκομεία:

Κατ' ιδίαν επισκέψεις ειδικού εμπειρογνώμονα (γεωπόνου ή κτηνίατρο) σε μελισσοκομεία εγγεγραμμένων μελισσοκόμων στο Μητρώο του Τμήματος Γεωργίας, με σκοπό την παροχή συμβουλών σε τεχνικά θέματα π.χ. μελισσοκομικές πρακτικές, διαχείριση εχθρών και ασθενειών, κ.ά.. Δύναται οι επισκέψεις να πραγματοποιούνται από περισσότερους του ενός εμπειρογνώμονες. Συνιστάται οι εμπειρογνώμονες που θα αναλάβουν τη διεκπεραίωση των επισκέψεων να παραμένουν οι ίδιοι για τουλάχιστον ένα μελισσοκομικό έτος, έτσι

ώστε να παρέχεται η δυνατότητα αποτύπωσης ολοκληρωμένης εικόνας για την κατάσταση των μελισσιών και του μελισσοκομικού τομέα. Είναι επιθυμητό να επιδιώκεται υψηλός αριθμός επισκέψεων στα μελισσοκομεία ανά μελισσοκομικό έτος. Η υπηρεσία αυτή θα πρέπει να παρέχεται σε όλη την επικράτεια που ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο η Κυπριακή Δημοκρατία και όσον το δυνατόν σε περισσότερους μελισσοκόμους. Σε περιπτώσεις που παρατηρείται σε ένα μελισσοκομικό έτος η κατ' επανάληψη επίσκεψη σε μελισσοκομεία ιδίων μελισσοκόμων ή/και η μη εξυπηρέτηση μεγάλου αριθμού μελισσοκόμων, η αρμόδια αρχή δύναται να θέσει ελάχιστα όρια επισκέψεων κατά το επόμενο μελισσοκομικό έτος. Η επιδότηση για κάθε επίσκεψη ανά μελισσοκομείο θα ανέρχεται στα €70,00.

Σημείωση: Πέραν των επισκέψεων σε εγγεγραμμένους κατά την τελευταία αναθεώρηση του Μητρώου μελισσοκόμους, επιλέξιμες θεωρούνται και οι επισκέψεις σε νέους ή επαναδραστηριοποιούντες μελισσοκόμους που έχουν στην κατοχή τους μελίσσια και δεν έχουν εγγραφεί στο τρέχον Μητρώο Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας, με την προϋπόθεση ότι θα πρέπει να ενημερώνεται εκ των προτέρων η αρμόδια αρχή.

(2) Έκδοση έντυπου υλικού

Έκδοση έντυπου υλικού (ενημερωτικών ή τεχνικών φυλλαδίων, εγχειριδίων κ.ά.) μελισσοκομικού περιεχομένου, που θα αποσκοπεί στη διεύρυνση των γνώσεων των μελισσοκόμων ή/και του ευρύτερου κοινού. Θα καλύπτεται κάθε είδους δαπάνη που αφορά την έκδοση του υλικού καθώς και δαπάνες διανομής (ταχυδρομικά τέλη κ.ά.). Η επιδότηση θα ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Σημείωση: Δύναται ο καθορισμός οποιουδήποτε είδους τέλους για τους αποδέκτες, για τις εκδόσεις που προκύπτουν από τη δράση του Κέντρου Μελισσοκομίας.

(3) Δημοσιεύσεις ανακοινώσεων/συγγραμμάτων

Δημοσίευση ανακοινώσεων/συγγραμμάτων μελισσοκομικού περιεχομένου σε μέσα μαζικής ενημέρωσης, με σκοπό τη διεύρυνση των γνώσεων των μελισσοκόμων ή και του ευρύτερου κοινού. Θα επιδοτούνται οποιαδήποτε έξοδα αφορούν τη δημοσίευση ανακοινώσεων/συγγραμμάτων σε εκλαϊκευμένα τοπικά περιοδικά, ημερήσιο τύπο, ραδιόφωνο και τηλεόραση. Η επιδότηση θα ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

(4) Διεξαγωγή διαφωτιστικών σεμιναρίων ή εκπαιδευτικών προγραμμάτων

Διεξαγωγή ενημερωτικών, διαφωτιστικών ή εκπαιδευτικών σεμιναρίων/ διαλέξεων/ημερίδων/εργαστηρίων μελισσοκομικού περιεχομένου από εκπαιδευτές/εμπειρογνώμονες, με κατάλληλη επιστημονική κατάρτιση. Θα καλύπτονται έξοδα που αφορούν την ενοικίαση αίθουσας, την ενοικίαση εξοπλισμού, την αγορά υπηρεσιών από εκπαιδευτές/εμπειρογνώμονες και τα έξοδα μετάφρασης. Η επιδότηση θα ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών. Σημειώνεται ότι για να είναι επίλέξιμη προς επιδότηση η συγκεκριμένη Δράση, απαιτείται εκ των προτέρων έγκριση από την Αρμόδια Αρχή.

Η αγορά υπηρεσιών από εκπαιδευτές/εμπειρογνώμονες δεν θα ξεπερνά τα €200,00 ανά ημερίδα/σεμινάριο. Διευκρινίζεται ότι για σεμινάρια που διαρκούν πέραν της μιας ημέρας η ενίσχυση θα ανέρχεται στα €200,00 ανά ημέρα.

Σημείωση: Δύναται ο καθορισμός οποιουδήποτε είδους τέλους για τους συμμετέχοντες σε σεμινάρια/εκπαιδεύσεις που προκύπτουν από τη δράση του Κέντρου Μελισσοκομίας.

(5) Επισκέψεις σε τοπικές πρότυπες μελισσοκομικές εγκαταστάσεις και χώρους μελισσοκομικού ενδιαφέροντος.

Επισκέψεις σε πρότυπες μελισσοκομικές εγκαταστάσεις και χώρους μελισσοκομικού ενδιαφέροντος εντός της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα καλύπτονται **ΜΟΝΟ** τα έξοδα ενοικίασης λεωφορείων. Η επιδότηση θα ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Σημείωση: Δύναται ο καθορισμός οποιουδήποτε είδους τέλους (εξαιρουμένων των μεταφορικών) για τους συμμετέχοντες στις επισκέψεις που πραγματοποιούνται από τη δράση του Κέντρου Μελισσοκομίας.

(6) Μετάκληση εμπειρογνώμονα από το εξωτερικό

Δαπάνες που αφορούν την μετάκληση εμπειρογνώμονα από το εξωτερικό με σκοπό τη διάγνωση ή/και επίλυση προβλήματος ή την παροχή τεχνογνωσίας σε θέματα μελισσοκομικού περιεχομένου. Θα καλύπτονται η αγορά υπηρεσιών του εμπειρογνώμονα, τα έξοδα μεταφοράς του εμπειρογνώμονα στην Κύπρο (εισιτήρια οικονομικής θέσης), τα έξοδα διαμονής, διατροφής, διακίνησης και άλλων προσωπικών εξόδων σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Τμήματος Διοίκησης και Προσωπικού (αρ.1456) με τις εκάστοτε τροποποιήσεις και

τα έξοδα μεταφοράς από και προς το αεροδρόμιο. Η επιδότηση θα ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

(7) Διαδικτυακή υπηρεσία

Διάχυση πληροφοριών, διάθεση εντύπων και δυνατότητα επικοινωνίας των μελισσοκόμων και του ευρύτερου κοινού μέσω ιστοσελίδας και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που θα διαθέτει ο Ανάδοχος Φορέας. Η επιδότηση θα ανέρχεται στις €5.000,00 ανά μελισσοκομικό έτος.

(8) Τηλεπικοινωνιακή εξυπηρέτηση

Επιδοτείται η εξυπηρέτηση του μελισσοκομικού κόσμου και του ευρύτερου κοινού μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας, SMS μηνυμάτων και τηλεομοιότυπου. Η επιδότηση θα ανέρχεται στις €5.000,00 ανά μελισσοκομικό έτος.

(9) Επισκέψεις σε νηπιαγωγεία, σχολεία, τοπικές αρχές κ.ά.

Παρουσίαση σε εκπαιδευτικά ιδρύματα (νηπιαγωγεία, σχολεία, κ.ά.) και τοπικές αρχές για τη σημασία και προσφορά της μέλισσας ή/και προβολή των μελισσοκομικών προϊόντων. Η επιδότηση θα ανέρχεται στα €150,00 ανά επίσκεψη.

(10) Υποβοήθηση στη συμπλήρωση μελισσοκομικών εντύπων

Επιδοτείται η υποβοήθηση των μελισσοκόμων στη συμπλήρωση διαφόρων εντύπων μελισσοκομικού περιεχομένου που εκδίδονται από κρατικές υπηρεσίες. Η επιδότηση θα ανέρχεται στις €2.000,00.

(11) Συλλογή δειγμάτων

Υποβοήθηση κρατικών υπηρεσιών στη διεξαγωγή μελετών μελισσοκομικού ενδιαφέροντος με τη συλλογή δειγμάτων. Η επιδότηση θα ανέρχεται στα €50,00 ανά δείγμα.

(12) Απομάκρυνση αφεσμών (πουλιών)

Απομάκρυνση τυχόν αφεσμών (πουλιών) που βρίσκονται σε κατοικημένους ή άλλους χώρους μετά από σχετικό αίτημα πολίτη. Η επιδότηση θα ανέρχεται στα €50,00 ανά επίσκεψη και απομάκρυνση αφεσμού. Το ανώτατο ποσό για αυτή τη δράση ανέρχεται στα €1.000,00, ενώ για την υπέρβαση του ορίου αυτού απαιτείται προέγκριση από την αρμόδια αρχή.

(13) Μηχανογραφικός εξοπλισμός και συντήρηση

Αγορά μηχανογραφικού εξοπλισμού για διεκπεραίωση των ενεργειών που αναλαμβάνονται από τη δράση του Κέντρου Μελισσοκομίας. Θα καλύπτονται δαπάνες που αφορούν τις αγορές συσκευής τηλεφώνου

και τηλεμοιότυπου, ηλεκτρονικού υπολογιστή, λογισμικών προγραμμάτων, φωτοτυπικής, κ.ά. καθώς και δαπάνες για τη συντήρηση του μηχανογραφικού εξοπλισμού. Η επιδότηση θα ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

(14) Αναλώσιμα υλικά & Είδη ένδυσης / υπόδησης

Αγορά αναλώσιμων υλικών για διεκπεραίωση των ενεργειών που αναλαμβάνονται από τη δράση του Κέντρου Μελισσοκομίας. Στα αναλώσιμα υλικά θα περιλαμβάνονται αγορές φωτοτυπικού χαρτιού, χαρτιού εκτύπωσης, μελανιών και διαφόρων ειδών γραφείου. Επιπρόσθετα, θα περιλαμβάνονται δαπάνες για αγορά μελισσοκομικής ενδυμασίας και υπόδησης για σκοπούς επίδειξης ή χρήσης για διεκπεραίωση των δράσεων του Κέντρου Μελισσοκομίας. Επίσης θα επιδοτούνται τα αναλώσιμα υλικά για σκοπούς δειγματοληψιών. Η επιδότηση θα ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

(15) Προβολή και προώθηση μελισσοκομικών προϊόντων

Δαπάνες που διενεργούνται για την προβολή και προώθηση μελισσοκομικών προϊόντων. Θα καλύπτονται αγορές μελισσοκομικών προϊόντων και έξοδα συσκευασίας τους για δωρεές σε σχολεία, νηπιαγωγεία, συνέδρια, κ.ά. Η επιδότηση θα ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

(16) Αγορά μελισσοκομικού μικροεξοπλισμού.

Δαπάνες για αγορά εργαστηριακού εξοπλισμού για υποβοήθηση της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους μελισσοκόμους. Αγορά μικροεξοπλισμού για τη λήψη δειγμάτων. Η επιδότηση θα ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Πίνακας 3:

Πληροφορίες όσον αφορά τις επιλέξιμες Δράσεις σε σχέση με την οικονομική ενίσχυση, που αναλαμβάνονται στα πλαίσια της λειτουργίας του Κέντρου Μελισσοκομίας από τον Ανάδοχο. Το ανώτατο επιδοτούμενο ποσό για τη Δράση Α2 «Λειτουργία Κέντρου Μελισσοκομίας» **ανέρχεται στις €38.000 ανά μελισσοκομικό έτος.**

Επιλέξιμες Δαπάνες	Οικονομική ενίσχυση	Περιγραφή	Αποδεικτικά στοιχεία
(1) Επίσκεψεις σε μελισσοκομεία	€70 ανά επίσκεψη σε μελισσοκομείο	Η επίσκεψη σε μελισσοκομείο εγγεγραμμένου μελισσοκόμου για παροχή τεχνικής υποστήριξης. (π.χ. 150 μελισσοκομεία X 70 =€10.500)	(α) Πλήρως συμπληρωμένα τα έντυπα ΜΠ 20-22/01, ΜΠ 20-22/02 και ΜΠ 20-22/03. (β) Αντίγραφο πτυχίου εμπειρογνώμονα που πραγματοποιεί τις επισκέψεις.
(2) Έκδοση έντυπου υλικού	100%	Κάθε είδους δαπάνη που αφορά την έκδοση ενημερωτικών ή τεχνικών φυλλαδίων, εγχειριδίων, περιλαμβανομένων των εξόδων διανομής (ταχυδρομικών τελών κ.ά.)	(α) Αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής (τιμολόγια, αποδείξεις). (β) Αντίγραφο του σχετικού έντυπου υλικού σε ηλεκτρονική ή/ και σε έντυπη μορφή.
(3) Δημοσιεύσεις ανακοινώσεων/συγγραμμάτων	100%	Κάθε είδους δαπάνη που αφορά τη δημοσίευση ανακοινώσεων/συγγραμμάτων σε εκλαϊκευμένα τοπικά περιοδικά, ημερήσιο τύπο, ραδιόφωνο και τηλεόραση.	(α) Αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής (τιμολόγια, αποδείξεις). (β) Αντίγραφο του σχετικού έντυπου υλικού σε ηλεκτρονική ή/ και σε έντυπη μορφή.
(4) Διεξαγωγή διαφωτιστικών σεμιναρίων ή εκπαιδευτικών προγραμμάτων, από εκπαιδευτές /εμπειρογνώμονες με κατάλληλη επιστημονική κατάρτιση	100%	Έξοδα οργάνωσης του σεμιναρίου/ προγράμματος, δηλ. έξοδα ενοικίασης αίθουσας, ενοικίασης εξοπλισμού προβολής (δεν είναι επιλέξιμη η αγορά εξοπλισμού) και μετάφρασης. Επίσης είναι επιλέξιμη η αγορά υπηρεσιών από εκπαιδευτές/εμπειρογνώμονες, με	(α) Πριν την πραγματοποίηση οιασδήποτε εκπαιδευτικών προγραμμάτων, απαιτείται έγκριση από την Αρμόδια Αρχή, κατόπιν σχετικού αιτήματος. (β) Αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής (τιμολόγια, αποδείξεις).

		κατάλληλη επιστημονική κατάρτιση μέχρι €200,00 ανά ημερίδα/σεμινάριο. Διευκρινίζεται ότι για σεμινάρια που διαρκούν πέραν της μιας ημέρας η ενίσχυση θα ανέρχεται στα €200,00 ανά ημέρα.	(γ) Παρουσιολόγιο με τις υπογραφές των εκπαιδευομένων και του/των εκπαιδευτή/ών. (δ) Πρόγραμμα εκπαίδευσης. (ε) Πλήρως συμπληρωμένο το έντυπο ΜΠ20-22/04. (στ) Αντίγραφο πτυχίου εκπαιδευτή/εμπειρογνώμονα που πραγματοποιεί την εκπαίδευση.
(5) Επισκέψεις σε τοπικές πρότυπες μελισσοκομικές εγκαταστάσεις και χώρους μελισσοκομικού ενδιαφέροντος.	100%	Έξοδα ενοικίασης λεωφορείων για μεταφορά εκπαιδευόμενων.	(α) Αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής (τιμολόγια, αποδείξεις) (β) Πλήρως συμπληρωμένο το έντυπο ΜΠ 20-22/04.
(6) Μετάκληση εμπειρογνώμονα από το εξωτερικό	100%	Αγορά υπηρεσιών του εμπειρογνώμονα, έξοδα μεταφοράς του εμπειρογνώμονα στην Κύπρο (εισιτήρια οικονομικής θέσης), έξοδα διαμονής, διατροφής, διακίνησης και άλλων προσωπικών εξόδων σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Τμήματος Διοίκησης και Προσωπικού (αρ.1456) με τις εκάστοτε τροποποιήσεις και έξοδα μεταφοράς από και προς το αεροδρόμιο.	(α) Αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής (τιμολόγια, αποδείξεις). (β) Υπογεγραμμένη έκθεση του εμπειρογνώμονα, στην περίπτωση διάγνωσης προβλήματος. (γ) Παρουσιολόγιο, με τις υπογραφές των εκπαιδευομένων και του εμπειρογνώμονα, εάν και εφόσον ισχύει. (δ) Πλήρως συμπληρωμένο το έντυπο ΜΠ 20-22/04.
(7) Διαδικτυακή υπηρεσία	€5.000	Σταθερό ποσό για υπηρεσία διαδικτύου ανοικτή προς τους μελισσοκόμους και το ευρύτερο κοινό.	(α) Αποδεικτικό στοιχείο διάθεσης ιστοσελίδας (π.χ. αντίγραφο αρχικής σελίδας). (β) Έλεγχος λειτουργίας ιστοσελίδας.
(8) Τηλεπικοινωνιακή εξυπηρέτηση	€5.000	Σταθερό ποσό για τηλεπικοινωνιακή υπηρεσία.	(α) Αποδεικτικό στοιχείο συνδρομής τηλεφωνικής γραμμής και υπηρεσίας

			SMS. (β) Αρχείο καταχώρισης κλήσεων.
(9) Επίσκεψες σε νηπιαγωγεία, σχολεία, τοπικές αρχές κ.ά.	€150 ανά επίσκεψη	Παρουσιάσεις σε εκπαιδευτικά ιδρύματα (νηπιαγωγεία, σχολεία, κ.ά.) και τοπικές αρχές.	(α) Πλήρως συμπληρωμένο το έντυπο ΜΠ 20-22/04. (β) Πλήρως συμπληρωμένο το έντυπο ΜΠ 20-22/05, το οποίο θα προσυπογράφεται από το συντονιστή ή εκπρόσωπο του και τον εκπαιδευτή.
(10) Υποβοήθηση στη συμπλήρωση μελισσοκομικών εντύπων	€2.000	Σταθερό ποσό για υπηρεσία υποβοήθησης στη συμπλήρωση μελισσοκομικών εντύπων/αιτήσεων.	Πλήρως συμπληρωμένο το Έντυπο ΜΠ 20-22/07.
(11) Συλλογή δειγμάτων	€50 ανά δείγμα.	Υπηρεσία για υποβοήθηση των κρατικών υπηρεσιών στη συλλογή δειγμάτων.	Βεβαίωση από την κρατική υπηρεσία για τον αριθμό δειγμάτων, την περίοδο συλλογής και τον σκοπό της δειγματοληψίας.
(12) Επίσκεψη και απομάκρυνση αφεσμών (πουλιών)	€50 ανά επίσκεψη και απομάκρυνση για κάθε αφεσμό με συνολικό ανώτατο ποσό τα €1.000	Σταθερό ποσό €50,00 για απομάκρυνση σμήνους μελισσών.	Πλήρως συμπληρωμένο το Έντυπο ΜΠ 20-22/06 που θα προσυπογράφεται από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ενημέρωσε σχετικά με την ύπαρξη αφεσμού και το άτομο που ανέλαβε την απομάκρυνσή του.
(13) Μηχανογραφικός εξοπλισμός και συντήρηση	100%	(α) Έξοδα αγοράς μηχανογραφικού εξοπλισμού και συγκεκριμένα: συσκευής τηλεφώνου ή και τηλεομοιότυπου, ηλεκτρονικού υπολογιστή, εκτυπωτή, λογισμικού προγράμματος, φωτοτυπικής, εξοπλισμού παρουσιάσεων (power presentation, άσπρου πανιού,	(α) Αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής (τιμολόγια, αποδείξεις). (β) Μόνιμη σήμανση που να υποδεικνύει ότι ο εξοπλισμός αγοράστηκε στα πλαίσια του Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020-2022, με εξαίρεση τη δημιουργία λογισμικού προγράμματος.

		<p>βάσης), καλωδίων και βυσμάτων, modem και εξοπλισμού δικτύωσης του χώρου καθώς και παρελκόμενων του πιο πάνω εξοπλισμού, για σκοπούς υποβοήθησης στη διεκπεραίωση των δράσεων του Κέντρου Μελισσοκομίας.</p> <p>(β) Συντήρηση του πιο πάνω εξοπλισμού.</p>	<p>Συγκεκριμένα η σήμανση θα πρέπει να φέρει την ένδειξη ΜΠ 2020-2022 και το συριακό αριθμό της συσκευής (Serial Number), όπου αυτός υπάρχει.</p>
(14) Αναλώσιμα υλικά & Είδη ένδυσης / υπόδησης	100%	<p>(α) Αναλώσιμα υλικά: είδη γραφείου, φωτοτυπικό χαρτί, χαρτί εκτύπωσης, μελάνια, toners, κ.ά.</p> <p>(β) Μελισσοκομική ενδυμασία και υπόδηση για σκοπούς επίδειξης ή χρήσης για διεκπεραίωση των δράσεων του Κέντρου Μελισσοκομίας.</p> <p>(γ) Αναλώσιμα υλικά για σκοπούς δειγματοληψιών.</p>	<p>Αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής (τιμολόγια, αποδείξεις)</p>
(15) Προβολή και προώθηση μελισσοκομικών προϊόντων	100%	<p>Αγορά μελισσοκομικών προϊόντων και έξοδα συσκευασίας τους για δωρεές σε σχολεία, νηπιαγωγεία, συνέδρια, κ.ά.</p>	<p>Αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής (τιμολόγια, αποδείξεις)</p>
(16) Αγορά μελισσοκομικού μικρο-εξοπλισμού.	100%	<p>Εργαστηριακός εξοπλισμός, μελισσοκομικός εξοπλισμός καθώς και μικροεξοπλισμός για τη λήψη δειγμάτων.</p>	<p>Αποδεικτικά στοιχεία πληρωμής (τιμολόγια, αποδείξεις)</p>

10 ΜΕΤΡΟ Β: ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΒΑΡΡΟΑΣ

10.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Βαρροϊκή ακαρίαση είναι μία εξαιρετικά σοβαρή παρασιτική ασθένεια των μελισσών με καταστρεπτικές συνέπειες. Η αντιμετώπιση της στον τόπο μας είναι ακόμη πιο δύσκολη, γιατί το μεσογειακό κλίμα και οι συνθήκες επιτρέπουν την ωτοκία σχεδόν ολόχρονα και το άκαρι βαρρόα πολλαπλασιάζεται συνεχώς.

Με στόχο τη μείωση της οικονομικής επίπτωσης της παρασιτικής αυτής ασθένειας, επιβάλλεται αφενός η χρήση των κατάλληλων φαρμάκων και αφετέρου των προσαρμοσμένων κυψελών για την αντιμετώπιση της Βαρρόας. Για την επίτευξη αυτού του στόχου στα πλαίσια εφαρμογής των Δράσεων Β1 και Β2, είναι απαραίτητη η στενή συνεργασία των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών και του Τμήματος Γεωργίας με τους μελισσοκόμους.

10.2 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι επιλέξιμες επιμέρους δράσεις για την **Αντιμετώπιση της Βαρρόας** είναι οι εξής:

Δράση Β1: Ορθολογική χρήση αδειοδοτημένων φαρμάκων για αντιμετώπιση της βαρρόας.

Η Δράση αυτή αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της βαρροϊκής ακαρίασης, μέσω της ορθολογικής χρήσης αδειοδοτημένων μελισσοφαρμάκων. Η συνταγογράφηση των φαρμάκων είναι απαραίτητο να γίνεται από αρμόδιους Λειτουργούς των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.

Καλύπτεται μέρος του κόστους αγοράς αδειοδοτημένων μελισσοφαρμάκων για την αντιμετώπιση της βαρροϊκής ακαρίασης, βάσει του αριθμού των μελισσιών που διαχειρίζεται ο κάθε μελισσοκόμος.

Δράση Β2: Προσαρμογή βάσεων με σίτα ή σωλήνες.

Το άκαρι βαρρόα κατά τη μετακίνησή του μέσα στην κυψέλη από τη μια μέλισσα στην άλλη ή από την παρασιτούμενη μέλισσα προς το γόνο ή κατά την έξοδο της παρασιτούμενης νεαρής μέλισσας από το κελί της, πολλές φορές πέφτει στον πυθμένα της κυψέλης. Από εκεί επαναπροσβάλλει τις διερχόμενες μέλισσες και επανεγκαθίσταται στο σμήνος. Η συγκεκριμένη ειδική βάση της κυψέλης επιτρέπει την πτώση της βαρρόας κάτω στο έδαφος έτσι ώστε σημαντικός

αριθμός ακάρεων να απομακρύνεται, περιορίζοντας έτσι τον πληθυσμό τους στο μελίσσι.

Στόχος η ενθάρρυνση της χρήσης εναλλακτικών μεθόδων με σκοπό τον περιορισμό των ζημιών που προκαλούνται από το άκαρι βαρρόα. Θα καλύπτεται μέρος του κόστους της αγοράς των ειδικών βάσεων με σίτα ή σωλήνες.

10.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ Β

Για το **Μέτρο Β** δικαιούχοι είναι όσοι ασχολούνται με τη μελισσοκομία και είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας.

Οι δικαιούχοι πρέπει να εφαρμόζουν τις υποδείξεις του Τμήματος Γεωργίας που αφορούν τη σήμανση των κυψελών όπως αναφέρονται στη παράγραφο 9.4.

Ειδικά για τη Δράση Β1: Για τη χορήγηση εγγεγραμμένων μελισσοφαρμάκων, οι αιτητές πρέπει να πληρούν τα πιο κάτω κριτήρια:

- Οι Μελισσοκόμοι να έχουν εξασφαλίσει το Μελισσοκομικό βιβλιάριο των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.
- Οι Μελισσοκόμοι να έχουν εξασφαλίσει εκ των προτέρων κτηνιατρική συνταγή (έντυπο επιδοτούμενης συνταγής Κτηνιατρικών Υπηρεσιών VET 153), το οποίο συμπληρώνεται κατάλληλα από Κτηνιατρικό Λειτουργό των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.
- Τα φάρμακα που θα χορηγηθούν πρέπει να είναι εγγεγραμμένα στο Συμβούλιο Κτηνιατρικών Φαρμακευτικών Προϊόντων.

Για τη Δράση Β2: Προσαρμογή βάσεων με σίτα ή σωλήνες για την αντιμετώπιση της βαρρόας οι αιτητές πρέπει να πληρούν τα πιο κάτω κριτήρια:

- να κατέχουν τουλάχιστον 10 μελισσοσμήνη.
- ο συνολικός αριθμός των προσαρμοσμένων κυψελών (βάσεις με σίτα ή σωλήνες) που δύναται να επιδοτηθούν δεν μπορεί να υπερβαίνει το συνολικό αριθμό μελισσιών που κατέχει ο αιτητής με βάση το αναθεωρημένο Μητρώο του Τμήματος Γεωργίας, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των βάσεων που είχαν τύχει επιδότησης κατά το προηγούμενο ΜΠ 2017-2019.
- Η ειδική βάση με σωλήνες πρέπει να έχει τις ίδιες προδιαγραφές που αναφέρονται για τις βάσεις με σίτα, με τη διαφορά ότι θα υπάρχουν πλαστικές

σωλήνες αντί για σίτα. Οι αποστάσεις μεταξύ των σωλήνων δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερες των 3mm.

Σημειώνεται ότι δύναται να επιδοτηθούν και πλαστικές βάσεις.

10.4 ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Για το Μέτρο Β έχει καθοριστεί ως ανώτατο συνολικό ύψος επιδότησης το ποσό των €152.306. Για τη Δράση Β1 το ανώτατο συνολικό ετήσιο ύψος επιδότησης καθορίζεται στα €113.000 και για τη Δράση Β2 στα €39.306.

Η Ε.Ε. συμμετέχει στη χρηματοδότηση του Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020 – 2022 μέχρι του ποσοστού 50% της ετήσιας δημόσιας δαπάνης. Δηλαδή για το Μέτρο Β, η ετήσια δαπάνη της Ε.Ε. είναι €76.153.

Συγκεκριμένα για τη Δράση Β1: Χορήγηση / χρήση αδειοδοτημένων φαρμάκων για αντιμετώπιση της βαρρόας, οι μελισσοκόμοι οι οποίοι έχουν εξασφαλίσει κτηνιατρική συνταγή, κατάλληλα συμπληρωμένη στο ειδικό έντυπο των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών VET 153, μπορούν να υποβάλουν την σχετική αίτηση επισυνάπτοντας τη συνταγή καθώς και απόδειξη πληρωμής κατά την παράδοση της αίτησης.

Η ενίσχυση θα καλύπτει μέχρι το 80% της δαπάνης, με μέγιστο ποσό ανά μελίσι τα 9 ευρώ, για κάθε έτος εφαρμογής του ΜΠ 2020-2022.

Νοείται ότι συνταγές και αποδείξεις/τιμολόγια φαρμάκων που θα προσκομίζονται μετά την υποβολή της αίτησης και λήξη της προκήρυξης του προγράμματος, θα γίνονται δεκτά εάν και εφόσον οι ημερομηνίες τους αναφέρονται στο τρέχον έτος εφαρμογής, δηλαδή μέχρι την 31^η Ιουλίου.

Για τη Δράση Β2: Προσαρμογή βάσεων με σίτα ή σωλήνες για την αντιμετώπιση της βαρρόας, η ενίσχυση θα καλύπτει μέχρι το 50% της δαπάνης για κάθε βάση μέχρι του ανωτάτου ποσού (δαπάνη) των €25,00 τη κάθε μία. Για να επωφεληθεί της επιδότησης ένας μελισσοκόμος, πρέπει να συμπληρώσει και να υποβάλει σχετικό αίτημα πληρωμής (επισυνάπτοντας τιμολόγια/αποδείξεις αγοράς) αφού πρώτα υπέβαλε σχετική αίτηση και έλαβε προκαταρκτική έγκριση.

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή της εν λόγω δράσης είναι το Τμήμα Γεωργίας. Σε περίπτωση αυξημένου ενδιαφέροντος πιθανόν να υπάρξει μείωση του αριθμού των επιλέξιμων για προσαρμογή κυψελών (βάσεις με σίτα ή σωλήνες) και θα ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι γραπτώς πριν την υλοποίηση της δράσης.

Μελισσοκόμοι οι οποίοι έχουν καλύψει τον αριθμό των μελισσιών που κατέχουν στο Μητρώο Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας με βάσεις με σίτα ή σωλήνες κατά το προηγούμενο τριετές Μελισσοκομικό Πρόγραμμα 2017-2019 δεν θα είναι δικαιούχοι ενίσχυσης στο τρέχον Πρόγραμμα.

11 ΜΕΤΡΟ Γ: ΕΞΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

11.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι κλιματολογικές συνθήκες του τόπου επιβάλλουν την τακτική μετακίνηση των κυψελών στις διάφορες ανθοφορίες για παραγωγή μελισσοκομικών προϊόντων. Για το σκοπό αυτό απαιτείται η χρήση κατάλληλων κυψελών, χωρίς φθορές, ρωγμές κ.ά. έτσι ώστε να υποβοηθείται το έργο του μελισσοκόμου και να απομακρύνεται το ενδεχόμενο ανεπιθύμητων καταστάσεων κατά την άσκηση της νομαδικής μελισσοκομίας.

11.2 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Δράση Γ: Αντικατάσταση παλαιών ή φθαρμένων κυψελών

Η αντικατάσταση παλαιών ή φθαρμένων κυψελών με καινούργιες, αποσκοπεί στη δημιουργία καλύτερων συνθηκών διαβίωσης των μελισσών αλλά και στη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής των προϊόντων μελισσοκομίας, καθώς και στη διευκόλυνση των μετακινήσεων των μελισσιών στις διάφορες ανθοφορίες.

11.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ

Για τη Δράση Γ οι αιτητές πρέπει να:

- κατέχουν τουλάχιστον 10 μελισσοσμήνη σε κυψέλες "Ευρωπαϊκού τύπου"

- εφαρμόζουν τις υποδείξεις του Τμήματος Γεωργίας που αφορούν τη σήμανση των κυψελών όπως αναφέρονται στην παράγραφο 9.4.
- είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας πέντε συνεχή χρόνια, μη περιλαμβανομένου του έτους κατά το οποίο υπεβλήθη η αίτηση

Σημειώνεται ότι κυψέλες που ήταν εγγεγραμμένες στο Μητρώο Μελισσοκόμου του Τμήματος Γεωργίας και έχουν μεταβιβαστεί σε άλλο μελισσοκόμο με οποιοδήποτε τρόπο (Δωρεά, Πώληση, Κληρονομιά κτλ) είναι επιλέξιμες προς επιδότηση σε **οποιαδήποτε δράση** εάν και εφόσον πληρούνται και τα υπόλοιπα κριτήρια.

11.4 ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Για το **Μέτρο Γ** έχει καθοριστεί ως ανώτατο συνολικό ύψος επιδότησης το ποσό των €110.000. Η Ε.Ε. συμμετέχει στη χρηματοδότηση του Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020 – 2022 μέχρι του ποσοστού 50% της ετήσιας δημόσιας δαπάνης. Δηλαδή για το Μέτρο Γ, η ετήσια δαπάνη της Ε.Ε. είναι €55.000.

Το ύψος της συνολικής ετήσιας δαπάνης καθορίζεται μέχρι €110.000.

Η επιδότηση θα καλύπτει μέχρι το 50% των δαπανών για αντικατάσταση των παλαιών και φθαρμένων κυψελών με καινούργιες, μέχρι του ανώτατου ποσού (δαπάνης) των €120,00 τη μία. Σημειώνεται ότι τα εργατικά και η προσωπική εργασία δεν θεωρούνται επιλέξιμες δράσεις και ως εκ τούτου δεν επιδοτούνται. Το ποσοστό κάλυψης των επιχορηγούμενων κυψελών καθορίζεται μέχρι 10% του αριθμού των δηλωθεισών κυψελών στο Μελισσοκομικό Μητρώο.

Σε περίπτωση που λόγω αυξημένου ενδιαφέροντος σημειώνεται υπέρβαση του ανώτατου καθορισμένου ποσού, τότε θα υπάρξει μείωση του αριθμού των επιλέξιμων προς αντικατάσταση κυψελών και θα ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι γραπτώς πριν την υλοποίηση της Δράσης.

Ο αριθμός των επιλέξιμων κυψελών ανά μελισσοκόμο θα είναι ακέραιος, στρογγυλοποιημένος για δεκαδικούς αριθμούς 0,50 και πάνω στη μονάδα, και για δεκαδικά 0,49 και κάτω στο μηδέν.

Για να επωφεληθεί της επιδότησης ένας μελισσοκόμος, πρέπει να συμπληρώσει και να υποβάλει τη σχετική αίτηση.

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή της εν λόγω δράσης είναι το Τμήμα Γεωργίας.

Σημειώνεται ότι η επιδότηση αφορά την αντικατάσταση πλήρους κυψέλης και περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέρη της κυψέλης:

- Βάση
- Γονοθάλαμο με πλαίσια
- Μελιτοθάλαμο με πλαίσια
- Τροφοδότη
- Εξωτερικό καπάκι

Οι πλαστικές κυψέλες και κυψέλες πολυστερίνης θεωρούνται επιλέξιμες.

Σημείωση: Στην περίπτωση που κάποιος αιτητής επιθυμεί να ενταχθεί στη βιολογική μελισσοκομία, βάσει του Καν. 889/2008, «οι κυψέλες πρέπει να κατασκευάζονται βασικά από φυσικά υλικά που δεν παρουσιάζουν κίνδυνο μόλυνσης του περιβάλλοντος ή των προϊόντων μελισσοκομίας».

12 ΜΕΤΡΟ Δ: ΜΕΤΡΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΟΥΣ

12.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ποιοτικός έλεγχος του κυπριακού μελιού κρίνεται πολύ σημαντικός τόσο για την προστασία των καταναλωτών όσο και για την προστασία του ίδιου του προϊόντος. Η διασφάλιση της μη ύπαρξης πέραν του ανωτάτου ορίου καταλοίπων Κτηνιατρικών Φαρμακευτικών προϊόντων όπως καθορίζεται από το Κανονισμό ΕΚ 37/2010 αποτελεί επιτακτική υποχρέωση τόσο των Αρμόδιων Αρχών όσο και των Μελισσοκόμων για την προστασία της Δημόσιας Υγείας. Επιπρόσθετα σκοπός των αναλύσεων είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο το μέλι, το οποίο υπάρχει στην κυπριακή αγορά, πληροί τις προδιαγραφές της οδηγίας 2001/110/ΕΚ, εάν εφαρμόζεται η ορθή μελισσοκομική πρακτική και οι ορθές μέθοδοι επεξεργασίας του μελιού από πλευράς μελισσοκόμων. Στόχος της δράσης αυτής είναι ο εντοπισμός των οποιωνδήποτε αποκλίσεων από τα καθοριζόμενα ποιοτικά κριτήρια προκειμένου να δίδονται κατάλληλες κατευθυντήριες γραμμές προς τους μελισσοκόμους για βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων μελισσοκομίας.

12.2 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Μέτρο Δ διαχωρίζεται στη **Δράση Δ1** και **Δράση Δ2**.

Δράση Δ1: Εργαστηριακές αναλύσεις δειγμάτων μελιού και κεριού

Η Δράση αυτή περιλαμβάνει εργαστηριακές αναλύσεις δειγμάτων μελιού για τα ποιοτικά κριτήρια HMF (υδροξυ-μεθυλο-φουρφουράλης) και ενζύμου Διαστάσης καθώς και αναλύσεις κεριού όσον αφορά τα κατάλοιπα εγγεγραμμένων Κτηνιατρικών Φαρμακευτικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση της βαρρόας.

Δράση Δ2: Εργαστηριακές αναλύσεις μελισσοκομικών προϊόντων

Η Δράση αυτή περιλαμβάνει εργαστηριακές αναλύσεις των προϊόντων μελισσοκομίας, για καθορισμό των οργανοληπτικών, φυσικοχημικών και μικροσκοπικών χαρακτηριστικών ή/και ποιοτικών κριτηρίων.

12.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ

Για τη Δράση Δ1: Εργαστηριακές αναλύσεις δειγμάτων μελιού για τα ποιοτικά κριτήρια HMF (υδροξυ-μεθυλο-φουρφουράλης) και ενζύμου Διαστάσης καθώς και αναλύσεις κεριού όσον αφορά τα κατάλοιπα εγγεγραμμένων Κτηνιατρικών Φαρμακευτικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση εχθρών ή ασθενειών, οι αιτητές που είναι δικαιούχοι θα πρέπει να πληρούν τα πιο κάτω κριτήρια:

- Είναι εγγεγραμμένοι μελισσοκόμοι στο Μητρώο του Τμήματος Γεωργίας κατά την τελευταία αναθεώρηση.
- Κατέχουν τουλάχιστον 25 μελισσοσμήνη.

Για τη Δράση Δ2: Εργαστηριακές αναλύσεις μελισσοκομικών προϊόντων

δικαιούχοι είναι το Τμήμα Γεωργίας, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και το Γενικό Χημείο του κράτους.

Σημειώνεται ότι οι κυβερνητικές υπηρεσίες προβαίνουν στην προκήρυξη διαγωνισμών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η Δράση Δ2 προνοεί την παροχή ενίσχυσης για:

α) τη συλλογή δειγμάτων προϊόντων μελισσοκομίας από όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το κράτος.

β) εργαστηριακές αναλύσεις δειγμάτων προϊόντων μελισσοκομίας από διαπιστευμένα εργαστήρια (διεξαγωγή εργαστηριακών αναλύσεων μελιού, αναλύσεις προσδιορισμού σακχάρων, HMF, ενζύμων, οξύτητας, προσδιορισμοί αγωγιμότητας, γυρεόκοκκων, πτητικών ουσιών, ιχνοστοιχείων, οργανοληπτικών χαρακτηριστικών κλπ).

γ) διεξαγωγή εργαστηριακών αναλύσεων σε προϊόντα μελισσοκομίας για την ανίχνευση καταλοίπων Κτηνιατρικών Φαρμακευτικών προϊόντων, από διαπιστευμένα εργαστήρια.

12.4 ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος της συνολικής ετήσιας επιχορήγησης καθορίζεται για τη Δράση Δ μέχρι €8.000. Για τη **Δράση Δ1** το ανώτατο συνολικό ετήσιο ύψος επιδότησης καθορίζεται στα **€6.000** και για τη **Δράση Δ2** στα **€2.000**.

Για τη Δράση Δ1 οι δικαιούχοι μελισσοκόμοι μπορούν να αποστέλλουν **μέχρι 2 δείγματα μελιού** σε διαπιστευμένα εργαστήρια της Κύπρου ή του εξωτερικού για ανάλυση της HMF και του ενζύμου Διαστάσης. Η επιδότηση θα καλύπτει το 50% της δαπάνης μέχρι ανώτατου ποσού €50,00 ανά δείγμα.

Επιπρόσθετα οι δικαιούχοι μελισσοκόμοι μπορούν να αποστέλλουν **μέχρι 1 δείγμα κεριού** σε διαπιστευμένα εργαστήρια της Κύπρου ή του εξωτερικού για ανάλυση, όσον αφορά τα κατάλοιπα εγγεγραμμένων Κτηνιατρικών Φαρμακευτικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση της βαρρόας. Η επιδότηση θα καλύπτει το 50% της δαπάνης μέχρι ανώτατου ποσού €120,00 ανά δείγμα.

Σε περίπτωση αυξημένου ενδιαφέροντος που ξεπερνά το ανώτατο καθορισμένο ποσό τότε θα υπάρξει μοριοδότηση με κριτήρια (i) τον αριθμό των κυψελών του κάθε αιτητή και (ii) τυχόν προηγούμενη επιδότησή του για την ίδια Δράση.

Σημειώνεται ότι για τη Δράση Δ1 τα έξοδα αποστολής στα εργαστήρια ανάλυσης δεν καλύπτονται από το Πρόγραμμα.

Το εργαστήριο το οποίο θα διεξάγει τις αναλύσεις θα πρέπει να είναι διαπιστευμένο σύμφωνα με το ISO 17025: 2005 για τρόφιμα, από οργανισμούς που εδρεύουν σε Κράτη – Μέλη.

Ο κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να προσκομίζει με την υποβολή της αίτησης του ή σε μεταγενέστερο στάδιο αλλά **όχι αργότερα από τις 31 Ιουλίου κάθε έτους**, τις αποδείξεις πληρωμών, τα αποτελέσματα αναλύσεων δειγμάτων μελιού καθώς και το πιστοποιητικό διαπίστευσης του εργαστηρίου.

Για τη Δράση Δ2 η επιδότηση θα καλύπτει το 100% της δαπάνης μέχρι του ανωτάτου ορίου των €2.000.

13 ΜΕΤΡΟ Ε: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

13.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Μέτρο αυτό αποσκοπεί στην υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας για προσδιορισμό και επίλυση προβλημάτων που κατά καιρούς απασχολούν τον μελισσοκομικό τομέα. Στο Μέτρο αυτό περιλαμβάνεται και η διάχυση πληροφοριών και εξελίξεων που αφορούν τον μελισσοκομικό τομέα και τα μελισσοκομικά προϊόντα.

Καλύπτεται το συνολικό κόστος των δαπανών ερευνητικών μελετών, αγοράς εξοπλισμού, δημοσίευσης, μετάκλησης εμπειρογνομώνων και εκπαιδεύσεων / διαφωτιστικών διαλέξεων.

13.2 ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος της συνολικής δαπάνης καθορίζεται μέχρι €10.000. Η επιδότηση θα καλύπτει το 100% των δαπανών για θέματα που αφορούν την κυπριακή μελισσοκομία.

13.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ Ε

Δικαιούχοι είναι το Τμήμα Γεωργίας, το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών, οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και Γενικό Χημείο του Κράτους με πιθανή συνεργασία με Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ιδρύματα.

14 ΜΕΤΡΟ ΣΤ: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

14.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αποτελεί άποψη τόσο των Ενώσεων Μελισσοκόμων όσο και των Αρμόδιων Κρατικών Υπηρεσιών ότι η διατήρηση ή/και βελτίωση της ποιότητας του ντόπιου μελιού θα το καθιστούσε ανταγωνιστικό έναντι των υπολοίπων. Η βελτίωση της ποιότητας θα μπορούσε να επιτευχθεί με την κατοχύρωση ενός συστήματος ποιότητας (πχ Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης ή Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης).

Για το σκοπό αυτό, επιδοτείται η διαδικασία κατοχύρωσης της ονομασίας του κυπριακού μελιού ως ΠΓΕ/ΠΟΠ.

Συγκεκριμένα επιδοτείται το κόστος της μελέτης συλλογής στοιχείων που αφορούν το συγκεκριμένο προϊόν καθώς και τα έξοδα υποβολής της αίτησης στην Αρμόδια Αρχή (Κλάδο Προϊόντων Ποιότητας του Τμήματος Γεωργίας).

14.2 ΥΨΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Το ύψος της συνολικής δαπάνης καθορίζεται μέχρι €13.000. Η επιδότηση θα καλύπτει το 100% των δαπανών μέχρι του ανώτατου ποσού.

14.3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ ΣΤ

Δικαιούχοι είναι Ενώσεις Μελισσοκόμων με νομική οντότητα.

15 ΔΙΑΘΕΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΩΝ ΕΝΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Οι ενδιαφερόμενοι για να συμμετέχουν στις δράσεις του Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020 – 2022 συμπληρώνουν τα ειδικά έντυπα αίτησης, που αφορούν την κάθε δράση, στα οποία καταχωρούν όλες τις ζητούμενες πληροφορίες.

Τα έντυπα αιτήσεων καθώς και τα ενημερωτικά έντυπα θα διατίθενται από τα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας.

16 ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Οι αιτήσεις πρέπει να συμπληρώνονται στο ειδικό έντυπο και να υποβάλλονται προς το Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο της επαρχίας διαμονής του αιτητή ή να αποστέλλονται με συστημένη επιστολή. Για τις αιτήσεις που αποστέλλονται ταχυδρομικώς, ως ημέρα υποβολής της αίτησης θεωρείται η ημερομηνία αποστολής της αίτησης η οποία αναγράφεται στο φάκελο αποστολής.

Οι αιτήσεις που υποβάλλονται εμπρόθεσμα θα παραλαμβάνονται, θα σφραγίζονται και θα δίνεται στον αιτητή απόδειξη παραλαβής.

Εκπρόθεσμες αιτήσεις, παρά το γεγονός ότι θα παραλαμβάνονται, θα θεωρούνται ως μη υποβληθείσες και θα απορρίπτονται για σκοπούς καταβολής επιδότησης.

Οι αιτήσεις πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένες χωρίς κενά και παραλείψεις και να είναι ευανάγνωστες. Άμεσα υπεύθυνοι για την συμπλήρωση της αίτησης και την ορθότητα των παρεχόμενων πληροφοριών είναι οι ίδιοι οι αιτητές.

17 ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Οι διευθύνσεις και τα τηλέφωνα των γραφείων του Τμήματος Γεωργίας στα οποία οι αιτητές μπορούν να υποβάλουν την αίτησή τους ή να αποταθούν για πληροφορίες είναι:

ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Λευκωσίας, Βηθλεέμ 101, 1416 Λευκωσία (Παρά τη βιομηχανική περιοχή Στροβόλου)	22819704
ΛΕΜΕΣΟΥ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Λεμεσού, Αγχίστου 4, 3048 Ζακάκι	25803924
ΛΑΡΝΑΚΑΣ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Λάρνακας, Χαρίλαου Τρικούπη 2 , 7100 Αραδίππου	24202841 24202851
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Αμμοχώστου, Τ.Θ. 33039, 5310 Παραλίμνι	23812136 23812137
ΠΑΦΟΥ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Πάφου, Τ.Θ. 60004, 8100 Πάφος	26804565 26804567
ΠΙΤΣΙΛΙΑΣ	Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Πιτσιλιάς, Ανθίμου Πανάρετου 1, 4860 Αγρός	25874031 25874076

Η παραλαβή των αιτήσεων θα γίνεται μόνο από τα πιο πάνω αναφερόμενα Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας.

Αιτήσεις για τις διάφορες δράσεις θα παραλαμβάνονται μετά την προκήρυξη του προγράμματος και θα γίνονται σχετικές ανακοινώσεις στα μέσα μαζικής επικοινωνίας για την ακριβή ημερομηνία προκήρυξης και λήξης του Προγράμματος.

18 ΕΠΙΤΟΠΙΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΙΤΗΤΩΝ

Οι επιτόπιοι έλεγχοι αποσκοπούν στη διερεύνηση ή/και επαλήθευση όλων των πληροφοριών που εμπεριέχονται στην αίτηση και έχουν δηλωθεί από τον αιτητή.

Με την υποβολή της αίτησης, ο αιτητής δηλώνει και προσυπογράφει την υποχρέωσή του για αποδοχή οποιουδήποτε ελέγχου (επιτόπιου ή μη), που ο Ανάδοχος αποφασίζει να διενεργήσει για επαλήθευση των δηλωθεισών πληροφοριών.

Αν ο αιτητής αρνηθεί ή παρεμποδίσει τη διενέργεια ελέγχου από τον ελεγκτή, τότε η αίτησή του απορρίπτεται.

Οι αιτητές είναι δυνατόν να ενημερώνονται για τη διενέργεια του ελέγχου, μέχρι 48 ώρες πριν τη διενέργεια του ελέγχου.

Όλες οι παρατηρήσεις καταγράφονται σε ειδικό έντυπο επιτόπιου ελέγχου το οποίο υπογράφουν τόσο ο επιτόπιος ελεγκτής όσο και ο αιτητής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του ή οποιοδήποτε άτομο αναγράφεται στο έντυπο ελέγχου ανάλογα με τη δράση.

Τυχόν ενστάσεις στα ευρήματα υποβάλλονται από τον αιτητή στο έντυπο ελέγχου για τα περαιτέρω. Η παρουσία του αιτητή ή αντιπροσώπου του είναι αναγκαία αφού θα πρέπει να προσυπογράψει το σχετικό έντυπο ελέγχου.

Ο αιτητής στις περιπτώσεις που διορίζει αντιπρόσωπο πρέπει να συμπληρώνει και να υπογράφει το έντυπο εξουσιοδότησης αντιπροσώπου.

Είναι ευθύνη και υποχρέωση του αιτητή, όταν του ζητηθεί, να παρευρίσκεται αυτοπροσώπως ή δια αντιπροσώπου κατά τη διενέργεια του ελέγχου και να συνεργάζεται πλήρως με τον ελεγκτή, παρέχοντας του πληροφορίες για κάθε θέμα που ήθελε ο ελεγκτής να εγείρει σε σχέση με τις πληροφορίες που εμπεριέχονται στην αίτηση.

Ο ΚΟΑΠ ή / και ο Ανάδοχος δύναται να αναθέσει σε οποιονδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, να διενεργήσει εκ μέρους τους όλους ή μέρος των προαναφερόμενων ελέγχων. Σε αυτή την περίπτωση ο αιτητής έχει τις ίδιες ακριβώς υποχρεώσεις που ισχύουν με την υποβολή της αίτησής του.

19 ΑΧΡΕΩΣΤΗΤΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΑ ΠΟΣΑ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Σε περιπτώσεις που διαπιστωθεί ότι καταβλήθηκε σε αιτητή επιδότηση που δεν δικαιούται, τότε ο αιτητής είναι υπόχρεος να επιστρέψει το σχετικό ποσό.

Σε περίπτωση που το επιπρόσθετο ποσό που καταβλήθηκε οφείλεται σε λανθασμένες ή παραπλανητικές πληροφορίες που δόθηκαν λόγω σοβαρής αμέλειας του αιτητή, το επιπλέον ποσό επιστρέφεται επιβαρυνόμενο με τόκο. Ο τόκος για τις επιστροφές υπολογίζεται για την περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ της κοινοποίησης στον κάτοχο της εκμετάλλευσης της υποχρέωσης επιστροφής και της επιστροφής ή αφαίρεσης. Το επιτόκιο που θα χρησιμοποιείται θα είναι το βασικό επιτόκιο που θα ισχύει, για οριακή χρηματοδότηση από την Κεντρική

Τράπεζα της Κύπρου, κατά την ημερομηνία ενημέρωσης του αιτητή της υποχρέωσης του για επιστροφή του επιπρόσθετου ποσού.

Υπενθυμίζεται ότι σε περιπτώσεις ψευδούς δήλωσης, εφαρμόζεται ο Περί Ψευδών Δηλώσεων Νόμος.

Αν υπάρχουν ενδείξεις για σοβαρή αμέλεια ή σκόπιμη μη συμμόρφωση, ο δικαιούχος θα εξαιρεθεί από το σχέδιο επιδότησης για το συγκεκριμένο έτος. Πριν γίνει όμως αυτό, θα δοθεί η ευκαιρία στον δικαιούχο να ετοιμάσει μια γραπτή δήλωση αιτιολογώντας τις πράξεις του όσον αφορά τις παρατυπίες.

20 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΠΟΙΝΩΝ ΛΟΓΩ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ Ή ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΩΝ

Σε περιπτώσεις διαπίστωσης αποκλίσεων που οφείλονται σε ανωτέρα βία, η αρμόδια αρχή δεν επιβάλλει ποινές μείωσης ή αποκλεισμού του συγκεκριμένου αιτητή από τις επιδοτήσεις. Για να θεωρηθεί ανωτέρα βία κάποια περίπτωση θα πρέπει να οφείλεται σε γεγονότα ξαφνικά, απρόβλεπτα, τα οποία ο αιτητής δεν μπορούσε να προβλέψει ή να αποφύγει. Με την επιφύλαξη των συγκεκριμένων περιστάσεων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις μεμονωμένες περιπτώσεις, οι Αρμόδιες Αρχές μπορούν να αποδεχθούν τις ακόλουθες περιπτώσεις ανωτέρας βίας:

(α) Θανάτου του κατόχου του Μελισσοκομείου.

(β) Ανικανότητας λόγω προβλημάτων υγείας του κατόχου της εκμετάλλευσης να ασκήσει το επάγγελμά του για μεγάλο χρονικό διάστημα, εφόσον έχει ενημερώσει το Τμήμα Γεωργίας ή/και τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες για εξουσιοδότηση άλλου Μελισσοκόμου, εγγεγραμμένου στο Μελισσοκομικό Μητρώο, που θα φέρει την ευθύνη φροντίδας του Μελισσοκομείου του.

(γ) Σοβαρής φυσικής καταστροφής που προκάλεσε σημαντική ζημιά στο Μελισσοκομείο του.

Η γνωστοποίηση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας και οι σχετικές αποδείξεις πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς στην αρμόδια αρχή με την ίδια διαδικασία με την οποία υποβάλλεται η αίτηση στο οικείο Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο εντός 30 ημερών από το συμβάν.

21 ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ

Δικαίωμα υποβολής ένστασης έχουν μόνο όσοι υπέβαλαν αίτηση εντός των χρονικών ορίων που ορίζονται για την εφαρμογή του Προγράμματος. Ενστάσεις υποβάλλονται το αργότερο μέσα σε 30 ημερολογιακές ημέρες μετά από τη γραπτή επικοινωνία με την οποία ο αιτητής θα ενημερώνεται για έγκριση ή απόρριψη μέρους ή ολόκληρης της αίτησης του.

Οι ενστάσεις υποβάλλονται στο Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο στο οποίο είχε υποβληθεί η αίτηση για συμμετοχή στο Πρόγραμμα στο ειδικό έντυπο με τίτλο «Έντυπο Ενστάσεων». Οι ενστάσεις πρέπει να είναι συγκεκριμένες και να αναφέρονται σαφώς οι λόγοι της ένστασης και το σημείο ή τα σημεία για τα οποία υποβάλλεται η ένσταση.

Μετά την εξέταση της ένστασης από την Ειδική Επιτροπή και μετά τη λήψη της απόφασης για την ένσταση, ενημερώνεται ο αιτητής με συστημένη επιστολή για την απόφαση της.

Η Ειδική Επιτροπή θα αποτελείται από λειτουργούς του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών, του Τμήματος Γεωργίας και των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.

22 ΠΑΡΑΤΥΠΙΕΣ - ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο ΚΟΑΠ κοινοποιεί στην Επιτροπή όλες τις παρατυπίες εκ μέρους των αιτητών που διαπιστώνονται σύμφωνα με τον **Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1848/2006 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2006 , σχετικά με τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της οργάνωσης συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό.** Η έννοια της "παρατυπίας" είναι εκείνη που δίδεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95, σύμφωνα με την οποία παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της Ε.Ε. που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της Ε.Ε. είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Ε.Ε., είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη για τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

Με απλά λόγια σύμφωνα με τα πιο πάνω "παρατυπία" είναι οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη εκ μέρους του αιτητή η οποία παραβιάζει τον νόμο (κοινοτικό και /ή εθνικό) και έχει ή θα μπορούσε να είχε ως αποτέλεσμα την είσπραξη ενίσχυσης από τον αιτητή την οποία δεν δικαιούται βάσει του νόμου. Δεν αποτελεί προϋπόθεση η ύπαρξη πρόθεσης εκ μέρους του αιτητή για τη διαπίστωση μιας παρατυπίας. Παρατυπίες δύναται να διαπιστωθούν τόσο μετά την πληρωμή της ενίσχυσης όσο και πριν.

Για κάθε παρατυπία, ο ΚΟΑΠ παρέχει προς την Επιτροπή (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)) λεπτομερή στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1848/2006. Μεταξύ όλων των άλλων στοιχείων που προβλέπονται από τον προαναφερόμενο Κανονισμό, κοινοποιούνται επίσης προς την Επιτροπή τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών δύναται επίσης να κοινοποιηθούν στην OLAF σύμφωνα και με τον **Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 του Συμβουλίου της 22ης Ιουνίου 1995 σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έναντι ορισμένων δικαιούχων συναλλαγών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ**. Η OLAF με τη σειρά της δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα αυτά στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 και το άρθρο 7 των κανόνων εφαρμογής του.

23 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ενημέρωση των αιτητών για τη λειτουργία στον ΚΟΑΠ Αρχείων Προσωπικών Δεδομένων σύμφωνα με το Άρθρο 11 του Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001:

Η τήρηση του αρχείου σκοπό έχει την καλύτερη δυνατή λειτουργία του ΚΟΑΠ και των σκοπών που υπηρετεί. Σκοποί του ΚΟΑΠ είναι

(α) η διαχείριση των πιστώσεων του Ταμείου Πληρωμών,

(β) η πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α),

(γ) η ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α), οι οποίες απωλέστηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

Την ευθύνη για τη λειτουργία του αρχείου έχει ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών, Μιχαήλ Κουτσόφτα 20 (γωνία Εσπερίδων και Μιχαήλ Κουτσόφτα) 2000 Λευκωσία, τηλ.: 000357 22557777, Φαξ: 00357 22557755.

Αποδέκτες του αρχείου ή μέρους αυτού και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχει, είναι: Ανάδοχοι του ΚΟΑΠ, Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, Όργανο Πιστοποίησης ΚΟΑΠ, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), Όργανα και Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπουργείο Εσωτερικών και άλλοι Δημόσιοι Οργανισμοί, Τμήματα και Υπηρεσίες, στο πλαίσιο των νόμιμων αρμοδιοτήτων τους.

24 ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΚΟΑΠ WWW.CAPO.GOV.CY

Σε εφαρμογή του άρθρου 111 του Κανονισμού (ΕΚ) 1306/2013, ο ΚΟΑΠ υποχρεούται να δημοσιοποιήσει στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένα στοιχεία των δικαιούχων κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Τα στοιχεία θα περιλαμβάνουν τηρουμένων των σχετικών προνοιών: Το ονοματεπώνυμο (για φυσικά πρόσωπα), την πλήρη εταιρική επωνυμία (για νομικά πρόσωπα), την επωνυμία της ένωσης (για ενώσεις χωρίς δική τους νομική προσωπικότητα), τον δήμο ή την κοινότητα ή το χωριό και τον ταχυδρομικό κώδικα, τα αντίστοιχα ποσά των ενισχύσεων τα οποία έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος και τη φύση και περιγραφή των χρηματοδοτούμενων μέτρων. Η δημοσιοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλουν οι εν λόγω Κοινοτικοί Κανονισμοί. Τα δεδομένα ή στοιχεία που δημοσιοποιούνται ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ένωσης και των Κρατών Μελών για σκοπούς διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

25 ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ, ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) ΑΡΙΘ. 1306/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 17ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013 (ΤΙΤΛΟΣ V, ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ)

Ο αιτητής δύναται να ελεγχθεί εκ των υστέρων από εντεταλμένους ελεγκτές του ΚΟΑΠ, σύμφωνα με το Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013 (ΤΙΤΛΟΣ V, Κεφάλαιο ΙΙΙ).

Τι αφορούν οι συγκεκριμένοι, εκ των υστέρων έλεγχοι

Οι εν λόγω, εκ των υστέρων έλεγχοι αφορούν τα εμπορικά έγγραφα των οντοτήτων εκείνων που είναι δικαιούχοι ή οφειλέτες και σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το σύστημα χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ ή των αντιπροσώπων τους ("επιχειρήσεις"), προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι συναλλαγές που αποτελούν μέρος του συστήματος χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ έχουν όντως πραγματοποιηθεί και κατά πόσον έχουν εκτελεστεί ορθώς. Σημειώνεται ότι η ακρίβεια των κυριότερων στοιχείων που υπόκεινται στον έλεγχο επαληθεύεται με διασταυρωτικούς ελέγχους, που αφορούν επίσης, εάν χρειαστεί, τα εμπορικά έγγραφα τρίτων μερών.

Ορισμοί

«εμπορικά έγγραφα»: κάθε βιβλίο, κατάλογος, σημείωση και δικαιολογητικό έγγραφο, λογιστικό βιβλίο, αρχείο παραγωγής και ποιότητας και η αλληλογραφία σχετικά με την επαγγελματική δραστηριότητα της επιχείρησης, καθώς και τα εμπορικά στοιχεία, υπό οποιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικά αποθηκευμένων στοιχείων, εφόσον τα έγγραφα ή στοιχεία αυτά έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τις υπό έλεγχο συναλλαγές.

«τρίτο πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις πράξεις που γίνονται στα πλαίσια του συστήματος χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ.

Υποχρέωση των επιχειρήσεων να παρέχουν στους ελεγκτές πρόσβαση στα εμπορικά έγγραφα και σε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες

Οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων ή τρίτο μέρος έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι παρέχονται στους υπεύθυνους για τον έλεγχο υπαλλήλους ή στα εξουσιοδοτημένα για τον σκοπό αυτό πρόσωπα, όλα τα εμπορικά έγγραφα και οι συμπληρωματικές πληροφορίες. Τα ηλεκτρονικά αποθηκευμένα στοιχεία πρέπει να παρέχονται σε κατάλληλο υπόθεμα. Όταν το σύνολο ή μέρος των εμπορικών εγγράφων που βάσει του εν λόγω Κανονισμού πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου, βρίσκονται σε επιχείρηση του ιδίου εμπορικού ομίλου, της ίδιας εταιρείας ή της ίδιας σύμπραξης επιχειρήσεων που διευθύνεται σε ενιαία βάση με την ελεγχόμενη εταιρεία, ανεξαρτήτως του εάν βρίσκονται εντός ή εκτός του εδάφους της Ένωσης, η ελεγχόμενη επιχείρηση πρέπει να τα θέτει στη διάθεση των αρμόδιων για τον έλεγχο υπαλλήλων, σε

τόπο και χρόνο που καθορίζονται από το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για τη διενέργεια του ελέγχου.

Ειδική Υπηρεσία

Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου του ΚΟΑΠ είναι υπεύθυνη, σύμφωνα με το άρθρο 85 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και το άρθρο 14(2) του Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμο του 2003, για την παρακολούθηση της εφαρμογής του Κανονισμού, το σχεδιασμό, τον συντονισμό και τη γενική εποπτεία των εν λόγω ελέγχων που διενεργούνται από υπαλλήλους που ανήκουν σε άλλες υπηρεσίες.

Νομικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις πρέπει να ενημερώνονται μέσα από τη Νομοθεσία της Ε.Ε. και της Κυπριακής Δημοκρατίας για τις σχετικές νομικές τους υποχρεώσεις. Η παρούσα αναφορά είναι περιληπτική, συνεπώς δεν αναφέρει εξαντλητικά και στην απαιτούμενη λεπτομέρεια όλες τις νομικές υποχρεώσεις των ελεγχόμενων. Όλη η σχετική πληροφόρηση συμπεριλαμβανομένης της Νομοθεσίας, μπορεί να αντληθεί ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ <http://www.capo.gov.cy>.